

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 594 sahifa,
5-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bitiruvchi talabalarning qadriyatlar tizimining psixologik xususiyatlari	10
<i>Abdulazizova Muslima, Abdurasulova Sevinch, Ikromova Aziza, Iskanderova Sayyora</i>	
Oila va ta'lim tizimida raqamli xavfsizlik madaniyatini shakllantirish va uning psixologik omillari.....	14
<i>Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Yo'lchiyeva Zarinabonu Sanjarali qizi</i>	
Ta'lim tizimida sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni	18
<i>Abdullayeva Arofatxon Abdavaxobovna, Mirzahamdov Shahriyor Botir o'g'li</i>	
O'quvchilarni sport musobaqalariga tayyorlashda jismoniy tarbiya o'qituvchisining kasbiy kompetensiyasining tarkibiy tuzilmasi va rivojlanish mexanizmlari	22
<i>Abduraximov Ziyodullo Xojiakbar o'g'li, Tuxtapulatov Shahobiddin Nuriddinovich, Nasimov Ulug'bek Orif o'g'li</i>	
Ta'limni raqamli transformatsiyalash sharoitida o'quv jarayonini tashkil etishning integratsion shakllarini qo'llash metodikasi.....	28
<i>Allamova Shoxista Shavkat qizi</i>	
Surxon vohasida sog'liqni saqlash tizimi: muammolar va yechimlar (Sherobod tumani misolida, 1925–1945-yillar).....	33
<i>Allamurotov Asadbek Baxtiyor o'g'li</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida kasbga yo'naltirish tizimini takomillashtirish	37
<i>Axmedova Muxabbat Axmedovna</i>	
Ko'p o'zgaruvchili funktsiyaning oraliq qiymatlari haqidagi teoremlar va ularning isbotlari	42
<i>Boqiyev X. X., Muxtorova Sevinch Asad qizi, Yuldoshova E'zoza Ravshan qizi</i>	
Bo'lajak mutaxassislarining huquqiy tafakkurini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	46
<i>D. M. Xolnazarova</i>	
Oilaviy tarbiya samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlar: tajriba-sinov natijalari asosida	49
<i>Ibragimova Aziza Toshniyazovna</i>	
Bo'lajak tabiiy fanlar o'qituvchilarining metodik kompetentligini shakllantirishda interaktiv integratsiyaning roli	55
<i>Jo'rayeva Xushro'ya Yaxyoxon qizi</i>	
Corrective Feedback in Foreign Language Learning Acts as a Vital Tool for Improving Accuracy With Research Indicating.....	58
<i>Kamalova Dilnoza Kurbanbayevna</i>	
Doping va halollik masalasi: sportdagi dolzarb muammo.....	64
<i>Kobilov Sobir Donakulovich</i>	
Yunon-rum kurashi bilan shug'ullanuvchi sportchilarning teknik va taktik harakatlarini takomillashtirish usullari.....	69
<i>Muhtorov Abdusattor Abdupatto o'g'li</i>	
3-4 yoshli bolalarda nutqning grammatik tuzilishini shakllantirishning psixolingvistik asoslari	75
<i>Rasulova Xulkaroy Abduhalil qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda gender identifikatsiyasini rivojlantirishda ota-onalar bilan ishlashning mobil ilovaga asoslangan innovatsion modeli	80
<i>Razzoqova Mahliyo Qosimjonovna</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida geografiya fanining zamonaviy metodik yondashuvlari va o'qitishning samaradorligi.....	84
<i>Sunnatillayeva Zarina Sulaymon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning samaradorligini oshirish usullari	88
<i>Usmonov Salohiddin, Jo'rayeva Rayhona</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining konfliktologik kompetentligini rivojlantirish konsepsiyasi	94
<i>Latipova Ma'rifat Salohiddin qizi, Zaripova Xolida Baxtiyor qizi</i>	
O'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning interfaol metodlari.....	100
<i>Zokirov Mirzaraxim Abdualiyevich</i>	
O'quv jarayonida innovatsion baholash texnologiyalarining ilmiy-pedagogik mazmuni	103
<i>Sobirova Marjona Shavkat qizi</i>	
Taekvondochilarning musobaqa davrida hujumkorlik jihatlarini oshirish	110
<i>Abdufattoyev Abrorjon Abduraxmon o'g'li</i>	

Gender yondashuv asosida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari.....	114
<i>Shokirova Hilola Abduraxmon qizi</i>	
Ingliz tilida tinglab tushunish malakasini rivojlantirishda raqamli ta'limning samaradorligi	120
<i>Aytimbetova U. T.</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish ...	124
<i>Axmedova Nazokat Erkinovna</i>	
"Inklyuziv ta'lim. gospital pedagogika" fanida dasturiy-metodik ta'minotning mazmuniy-texnologik va monitoring-dagnostik komponentlari.....	128
<i>Azamxonov Baxodir Sayitkamolxonovich</i>	
Ingliz tilida og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda 5–6-sinf o'quvchilari uchun samarali usullar	132
<i>Rajabova Zarafshon Davronovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy nutq madaniyatini shakllantirishning innovatsion-metodik asoslari	135
<i>Tuxtayeva Mehriyo Shavkatovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda sifat so'z turkumini o'rganish mazmuni.....	140
<i>Usmonova Gulnoza Jaloliddin qizi</i>	
Образность современной медицинской терминологии	144
<i>Дулдулова Наргиза Ашимовна, Мирзаахмедова Нигора Ашимовна</i>	
Развитие исследовательской компетентности младших школьников посредством межпредметной проектной деятельности.....	148
<i>Мухтарова Лобар Абдиманнабовна, Нормаматова Розия Уктам кизи</i>	
Психолого-педагогические риски цифровой образовательной среды	153
<i>Рузметова Хилола Абдушариповна, Моминова Мадина Шукурулла кизи</i>	
"TALIA": система контент-генерации на основе ИИ для подготовки учителей	157
<i>Хасанов Зафар Шавкат угли</i>	
Artificial Intelligence in Foreign Language Education: Enhancing Critical Thinking and Academic Communication Skills	164
<i>Allamuratov Gofur Ashurovich</i>	
Talabalarning bolalardagi ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish.....	169
<i>Inomova Mahliyo Yusuf qizi</i>	
Jamoaviy va yakkakurashchi professional sportchilar motivatsiyasining ijtimoiy-psixologik farqlari	172
<i>Qaimova Gulmira Uchqun qizi</i>	
Maktabgacha ta'limda steam yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari.....	176
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso</i>	
Katta guruh tarbiyalanuvchilarida steam kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik va yoshga oid psixologik xususiyatlari.....	179
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Rakhimova Laylo Hamidjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning axloqiy fazilatlarini shakllantirishning zamonaviy pedagogik yondashuvlari.....	183
<i>Yakubova Zilola Zikirovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining divergent fikrlashlarini rivojlantirish	187
<i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Akbarova Sarvinoz Sadriddinovna</i>	
Bo'lajak tarix o'qituvchilarida tarixiy tafakkur fenomenini rivojlantirish.....	191
<i>Djumaniyazov Farxod Ulugbekovich</i>	
Pedagogical Conditions for Developing Professional Motivation of Economics Students Through Gamification in English Language Classes.....	196
<i>Bobokeldieva Maftuna Abdusamad qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida bilish faoliyatlarini shakllantirish asoslari	203
<i>Urunov Abduxalil Madjidovich</i>	
STEAM yondashuvi vositasida fizika fanida o'quvchilarning maxsus kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	208
<i>Jo'rayev H. O., Avezov I. Yo., Sharipov S. B.</i>	
STEAM ta'limi vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish	214
<i>Cho'ponova Sharifa Bozor qizi, Achilov Obid Muzrobovich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining konstruksiyalash va modellashtirish kompetensiyalarini rivojlantirish.....	219
<i>Haydarov Mirjalol Shog'dorovich</i>	

RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QITUVCHILARINING KASBIY SHAKLLANISH INDIVIDUAL TRAYEKTORIYASINI LOYIHALASH METODIKASI M. B. Sheraliyeva	222
RAQAMLI DAVRDA KITOBXONLIK MADANIYATI VA ADABIYOTNING ROLI Nabiyeva Sharifa Ismailovna, Ergasheva Mehriyona O'lmas qizi	228
JISMONIY TARBIIYA TA'LIMIDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI O'razboeva Adiba Abdug'ani qizi	231
MILLIY KASHTACHILIK ASOSIDA 5-SINF O'QUVCHILARINING ESTETIK TARBIIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI Olimova Dilnoza Murodullo qizi	236
ARALASH TA'LIM TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING METODIK TAYYORGARLIGINI 5E MODEL VOSITASIDA TAKOMILLASHTIRISH Rajabova Nodirabegim Komilovna	240
OLIY TA'LIM TALABALARINING JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHNING METODIK TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH Raximov Bobirjon Abdurasulovich	245
RAQAMLI PEDAGOGIKANING ZAMONAVIY TA'LIM RIVOJLANISHIDAGI O'RNI Tojiyeva Asila Abdimannon qizi, Pardayeva Ra'no Eshboyevna	250
AJDODLAR SIYAMOSINI IFODALASH VOSITASIDA TALABALARNI MILLIY IFTIXOR RUHIDA TARBIIYALASH JARAYONI PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA Xaitov Zufar Asroralievich	255
ГОТОВНОСТЬ К ОБУЧЕНИЮ В ШКОЛЕ У ДЕТЕЙ ПОДГОТОВИТЕЛЬНОЙ ГРУППЫ Шералиев Сарварбек Сохибжон угли	260
OLIY TA'LIM MUASSASASI TALABALARINING MUSTAQIL ISHINI TASHKIL ETISHGA OID NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI Asadova Zarina Axmadovna	263
GRAMMATIK TARJIMA METODINING ASOSIY TAMOYILLARI VA XUSUSIYATLARI Erkinova Madina Komil qizi	272
UMUMTA'LIM MAKTABLARINI BOSHQARISHDA SINIF RAHBARLARI FAOLIYATINING PEDAGOGIK MOHIYATI Komilova Ziroatxon Murodjon qizi	275
MAKTABGA TAYYORLOV GURUHIDA BOLALARNI SAVODGA TAYYORLASHDA RIVOJLANISH MARKAZLARINING METODIK TA'MINOTINI TAKOMILLASHTIRISH TEXNOLOGIYALARI Maxmutazimova Yulduz Raxmatovna, Avazova Gulshoda Shodi qizi	282
TURIZM SOHASI TALABALARINING INGLIZ TILIDAGI KASBIY DISKURSIDA UCHRAYDIGAN KOMMUNIKATIV TO'SIQLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI Usmonova Zilola Javlon qizi	289
CHET TILINI KASBIY FANLAR BILAN INTEGRATSIYALASHDA CLIL MODELINING PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI Yo'ldoshev Otabek Abdug'aniyevich, Amirkulov Asliddin Shuxratovich	294
BO'LAJAK TEXNOLOGIK TA'LIM O'QITUVCHILARINI INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH Rajabova Dilfuza Abdumajitovna	299
СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ ТРЕВОЖНОСТИ И СТРАХА У ЖЕРТВ ТОРГОВЛИ ЛЮДЬМИ В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ Махмудова Д. А.	303
ADABIY ASARLARDA XRONOTOP MUAMMOSINING BADIY AHAMIYATI Yaqubjonov Iqboljon Odiljonovich	306
MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI INTELEKTUAL RIVOJLANTIRISHDA SENSOR INTEGRATSIYA YONDASHUVINING AHAMIYATI .. To'rayeva Charosxon Shavkat qizi	311
BOSHLANG'ICH SINIF DARSLARIDA EKOLOGIK TARBIIYANI SHAKLLANTIRISHNING SAMARALI METODLARI Rahmonova Mavluda Suvon qizi, Safarova Rushana Murodullo qizi	316
BADIY ASARLARNI O'QITISHDA EMPATIK YONDASHUVNING METODIK IMKONIYATLARI Shoyimova Shoiri Sanakulovna	320
BOLALAR ME'YORIY ONTOGENEZIDA YOZUV VA GRAFOMOTOR KO'NIKMALARINI RIVOJLANISHI Alimova Kamola Xayrulla qizi	323
YOSH VOLEYBOLCHILARDA O'YIN QARORINI QABUL QILISH (Decision-making) KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH METODIKASI Azimova Gulnoza Karimjon qizi	328
BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI Muxamadaliyeva Madinabonu Bohodirjon qizi	333

Raqamli egizak texnologiyasi asosida bo'lajak muhandislarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	336
<i>Sorimsokov Uchqun Soatboy o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga integrativ mashqlar orqali ta'lim berishning ahamiyati.....	340
<i>Zokirov Javohir G'aybullo o'g'li</i>	
Voleybol sport turini o'rgatish va uning mohiyati	345
<i>Eshbayev Ximmat Ablakul o'g'li</i>	
Qizlarning jamiyatdagi ijtimoiy faolligini oshirishning psixologik mexanizmlari	348
<i>Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi</i>	
Oliy ta'lim professor-o'qituvchilarining kasbiy rivojlanishi va qadriyatlar integratsiyalashuvining o'ziga xosligi	352
<i>A. Bozorov</i>	
Nutqiy etiket madaniyatning bosh bo'g'ini sifatida	357
<i>Abdurahmonova Kamola Erkin qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarida ingliz tilida kasbiy yo'naltirilgan leksik kompetensiyani rivojlantirishga qo'yilgan zamonaviy talablar	362
<i>Axmatqulova Maxfuza Shuhrat qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti bolalarning rivojlanishida muhim omil sifatida	370
<i>M. Xo'jamberdiyeva, Abduvohidova Shaxnoza</i>	
Jismoniy mashqlar orqali stress va emotsional zo'riqishlarni kamaytirish imkoniyatlari.....	373
<i>Baxodirova Gulyora Nuriddin qizi</i>	
Kasbiy ta'limning raqamli transformatsiyasi va o'quvchilarni kasbga yo'naltirishning ilmiy-pedagogik asoslari	378
<i>Biysenov Temirbek</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili ta'limida raqamli texnologiyalardan foydalanishning didaktik asoslari	382
<i>Bo'libekova Maftuna Shermuxammadovna</i>	
"Tarbiya" darslarini tashkil etish texnologiyalari	388
<i>Boltayeva Marjona Oybek qizi, Samadova Mahbuba Nutfullo qizi</i>	
Challenges in Translating Behavioral Verbs: A Lexicographic Perspective from English and Uzbek.....	392
<i>Elchayev Zokhidjon Akhmatovich</i>	
Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo'llashning istiqbolli yo'nalishlari	396
<i>Ernazarov Zohid Nazarovich</i>	
Tejamkor ta'lim muhitida kaizen texnologiyasi vositasida bo'lajak o'qituvchilarning boshqaruv madaniyatini rivojlantirish.....	400
<i>Eshonkulova Shaxnoza Bayturayevna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda innovatsion pedagogik texnologiyalar vositasida tabiiy fanlarga doir bilimlarni shakllantirish	403
<i>Nuriddinova Maysara Ikromovna, Eshonqulova Uralbuvish Fayzullayevna</i>	
Raqamli transformatsiya jarayonida bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik mahoratni rivojlantirish	406
<i>G. X. Narzullayeva, F. M. Miraximova</i>	
Ekologik omillarning yosh sprinterlarning koordinatsion qobiliyatlarini rivojlantirishdagi va musobaqa faoliyatidagi o'rni (Orol bo'yi mintaqasi misolida).....	411
<i>Genjemuratova Guljaxon Berdimbetovna</i>	
Emotsional intellekt konsepsiyasining rivojlanish bosqichlari	416
<i>Giyasova Nozimaxon Qahramon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning tadqiqotchilik faoliyatini rivojlantirish	419
<i>Imamova Nilufar Zabiyyulla qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi-pedagoglarni tayyorlashda dual yondashuv	422
<i>Israilova Xusnida Adilovna</i>	
Legaltech va Lawtech: global istiqbollar, muammolar va imkoniyatlar	427
<i>Kalandarova Gavhar Sulaymanovna, Nematov Dilshodbek</i>	
Kasbiy faoliyatda muloqot madaniyati va nutq mahoratini rivojlantirishning metodologik jihatlari.....	432
<i>Kalandarova Gavhar Sulaymanovna, Raxmatullayeva Shaxnoza</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish ko'nikmalarini ingliz tilida shakllantirishda o'qitish metodlarining ahamiyati	435
<i>Kamalova Saida Maxamat Ibraximovna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	<p>Bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda kreativ yondashuvning pedagogik imkoniyatlari 439 Kambarova Dilfuza Salijanovna</p> <p>Maktabdan tashqari ta'lim tizimida o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirishda psixologik qo'llab-quvvatlashning o'rni 443 Karimova Nigora</p> <p>Bo'lajak pedagoglarning intellektual-artistik mahoratini rivojlantirishda mikromodulli mobil ta'lim (M-Learning) texnologiyasining loyihasi 447 Karriboyeva Lobarxon Fayzulla qizi</p> <p>Raqamli ta'lim platformasi yordamida texnologiya darslarida o'quvchilarning kreativligini rivojlantirish..... 452 Raxmatov A'zam Ashur o'g'li, Kenjayeva Marjona Komil qizi</p> <p>CEFR standartlari asosida ielts imtihoniga tayyorlash metodikasi 457 Mavlyanova Nilufar Suvankulovna, Ahadova Go'zal Ismatulloevna</p> <p>Project-Based Learning in Professional Education 461 Mukhtarova Nozima Kuchkarovna</p> <p>Kreativ kompetensiya- zamonaviy o'qituvchi muhim kasbiy sifatining ustuvor omili 464 Nazarova Madinabonu Narzi qizi</p> <p>Maktabgacha ta'lim muassasalaridagi bolalarning ijtimoiy moslashuvini ta'minlashda psixologik xizmatning o'rni..... 468 Nosirova Muhabbat Pirmurod qizi, Jabborova Malohat Azimovna</p> <p>Yuqori sinf o'quvchilarida o'ziga ishonchni oshirishda psixologik treninglarning ahamiyati..... 472 Nozimboyeva Muqaddas Abdulvohid qizi</p> <p>Brayl sistemasidagi boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda interfaol usublardan foydalanish..... 477 Nuriddinova Maysara Ikramovna, Jo'raqulova Sharofat Baxtiyorovna</p> <p>Abdulla avloniy ijodida gender madaniyati va ijtimoiy mas'uliyat g'oyalarning pedagogik tahlili 480 Nurimbetova Shaxnoza Gayrat qizi</p> <p>Analitik kimyo fanidan mass-spektrometriya mavzusini muammoli ta'lim metodi asosida o'qitish samaradorligini oshirish..... 485 Nurjanova Fazila Farxadovna, Qo'chqarova Nargiza Otabekovna</p> <p>Talabalarda oilaviy budjetni boshqarish kompetensiyalarini rivojlantirishda loyiha ta'limining o'rni..... 489 Nurmatova Maftuna Ilxamovna</p> <p>Tyutorlarning innovatsion faoliyatini tashkil etishda sun'iy intellektga asoslangan texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati..... 493 O'rinova Nilufar Muhammadovna, Muxammadjonova Madinabonu Isroiljon qizi</p> <p>Ona tili darslarida o'quvchilarda sintaktik tushunchalarni shakllantirish usullari..... 498 O'rozboyeva Dilnoza Alimboy qizi</p> <p>Xulq-atvor fe'llarining ma'nosini yoritishda misollarning funksional roli 501 Ochilova Sanobar Narzullayevna</p> <p>Pedagogik ta'lim jarayonida umummadaniy kompetentlikning mazmuni va tarkibiy komponentlari 504 Olimova Dilrabo Nurali qizi</p> <p>Boshlang'ich sinflarda tabiiy fan orqali ekologik madaniyatni shakllantirishning pedagogik-psixologik bosqichlari..... 508 Orifjonova Iroda Orifjon qizi, Qutlimuratova Barchinoy Xolmurot qizi, Sirojeva Jasmina Rustamovna</p> <p>Pedagogik fanlarni o'rganish jarayonida bo'lajak o'qituvchilarni badiiy meros asosida ma'naviy-estetik rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari 512 Otaboboyeva Umida Ilxomovna</p> <p>Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishida mental yondashuv metodikasining ahamiyati 517 Parpiyeva Mohinur Baxtiyor qizi</p> <p>Yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalashda madaniy merosning ahamiyati..... 520 Radjapova Zuxra Tirkashevna</p> <p>Boshlang'ich ta'lim jarayonida interfaol metodlardan foydalanishning samarali usullari 523 Rahmonova Mavluda Suvon qizi, Sanginova Sevinch Bunyod qizi</p> <p>Pedagogik sinflarni tashkil etish tamoyillari va asoslari..... 527 Sadulloeva Farog'at Hikmatillo qizi</p>
-------------------------------------	--

Yillik mashg'ulot jarayonida o'rta masofa yuguruvchilarining tezlik-kuch ko'rsatkichlarini rivojlantirish metodikasi	530
Saotov Farhod Alisher o'g'li	
Bugungi kunda talabalarni mutaxassis sifatida shakllantirishda maqsadga muvofiqlik, natijadorlik, optimallik va ijodkorlik mezonlari (pedagogika ta'lim yo'nalishi misolida).....	535
Satimboyeva Xurshidaxon Anvarjon qizi	
O'quvchilarning nutq kompetensiyasini rivojlantirish metodlari	539
Sharipova Marjona Rashidovna	
Zamonaviy yoshlar orasida prokrastinatsiya muammosi.....	543
Tillayeva Nodira Iskandar qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning estetik madaniyatini shakllantirish	546
Umarova Gulshod Abduljabbarovna	
Yoshlarning ijtimoiy identifikatsiyasi shakllanishining psixologik omillari	552
Xolmirzayev Zafar Mirzamadinovich	
Karate sport turining madaniyati.....	556
Xomudjonova Feruza Komiljon qizi, Isayev Saidasliddinxon Islom o'g'li	
Ko'ngillilik faoliyatining ijtimoiy-pedagogik ahamiyati.....	560
Yo'ldosheva Iqbol Bekbo'lsin qizi	
Talaba-yoshlarni milliy kurash mashg'ulotlariga tayyorlash metodikasini takomillashtirish	563
Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich	
Raqamli ta'lim muhitida o'smirlarning o'zini anglash jarayoni va uning shaxsiy rivojlanishga ta'siri.....	567
Zufarova Yulduzxon Muxiddin qizi	
Интерпретация биологических терминов на русском языке	570
Абдуллаева Нигора Курбановна	
Жанровые особенности рассказа-антиутопии В. С. Маканина "Однодневная война".....	574
Дмитрий Валерьевич Пупонин	
Мифопоэтика и аксиологические функции архетипа матери-хранительницы в повестях В. Г. Распутина "Последний срок" и "Прощание с матёрой"	578
Коржовова Шахло Одилжоновна	
Методологические аспекты изучения адаптаций Песчанковых (Gerbillidae) к аридным условиям: анализ классических и современных исследований	585
Нурова Хикоят Кенжаевна	
К вопросу о руководстве самостоятельной работой студентов при изучении иностранных языков	590
Рахимова Мухайё Акмаловна	

KREATIV KOMPETENSIYA-ZAMONAVIY O'QITUVCHI MUHIM KASBIY SIFATINING USTUVOR OMILI

Nazarova Madinabonu Narzi qizi

Shahrisabz davlat pedagogika instituti 1-kurs magistranti

ORCID: 0009-0003-2983-5415

Annotatsiya: Ushbu maqolada kreativ kompetensiyaning zamonaviy o'qituvchi kasbiy faoliyatidagi o'rni va uni ustuvor omil sifatida shakllantirishning pedagogik ahamiyati yoritilgan. Tadqiqotda pedagogik kuzatuv, taqqoslash hamda tahliliy-sintetik yondashuv metodlaridan foydalanilib, mavzuga oid ilmiy manbalar o'rganildi. Kreativ kompetensiya o'qituvchining innovatsion fikrlashi, ta'lim jarayonini samarali tashkil etishi va o'quvchilarda mustaqil hamda tanqidiy tafakkurni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Kreativ yondashuv ta'lim sifatini oshiruvchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Zamonaviy ta'lim tizimida o'qituvchining kreativ kompetensiyasi uning kasbiy muvaffaqiyatini belgilovchi ustuvor sifat sifatida namoyon bo'ladi. Uni rivojlantirishga yo'naltirilgan metod va texnologiyalarni keng joriy etish ta'lim samaradorligini yuksaltirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: kreativ kompetensiya, innovatsion yondashuv, kasbiy rivojlanish, zamonaviy o'qituvchi, pedagogik texnologiyalar, tanqidiy fikrlash, ta'lim samaradorligi, kreativlik.

Abstract: This article examines the role of creative competence in the professional activity of a modern teacher and highlights its pedagogical significance as a priority factor in professional development. The study employs pedagogical observation, comparative analysis, and analytical-synthetic methods, along with a review of relevant scientific literature. Creative competence plays an important role in developing a teacher's innovative thinking, effectively organizing the educational process, and fostering students' independent and critical thinking skills. A creative approach is considered one of the key factors in improving the quality of education. In the modern educational system, a teacher's creative competence serves as a priority professional quality that determines professional success. The implementation of methods and technologies aimed at developing creative competence contributes significantly to enhancing educational effectiveness.

Key words: creative competence, innovative approach, professional development, modern teacher, pedagogical technologies, critical thinking, educational effectiveness, creativity.

Аннотация: В данной статье рассматривается роль креативной компетенции в профессиональной деятельности современного учителя и раскрывается её педагогическое значение как приоритетного фактора профессионального развития. В исследовании использованы методы педагогического наблюдения, сравнительного анализа и аналитико-синтетического подхода, а также изучены научные источники по рассматриваемой проблеме. Креативная компетенция играет важную роль в развитии инновационного мышления учителя, эффективной организации образовательного процесса и формировании у учащихся навыков самостоятельного и критического мышления. Креативный подход является одним из ключевых факторов повышения качества образования. В современной системе образования креативная компетенция учителя выступает важнейшим качеством, определяющим его профессиональный успех. Внедрение методов и технологий, направленных на её развитие, служит основой повышения эффективности образовательного процесса.

Ключевые слова: креативная компетенция, инновационный подход, профессиональное развитие, современный учитель, педагогические технологии, критическое мышление, эффективность образования, креативность.

KIRISH

Bugungi davr ta'lim tizimi globallashtirish va innovatsion jarayonlarning jadallashuvi bilan tavsiflanadi. Bunday sharoitda o'qituvchining kasbiy kompetensiyalari tarkibida kreativ kompetensiya alohida ahamiyat kasb etmoqda. Chunki bugungi kunda ta'lim jarayoni nafaqat bilim berishga, balki o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammolarni noodatij hal etish va ijodiy yondashuvni shakllantirishga yo'naltirilgan.

Zamonaviy o'qituvchi endilikda faqat bilim beruvchi emas, balki yo'naltiruvchi, murabbiy va innovator sifatida namoyon bo'lmoqda. Bunday mutaxassisni shakllantirishda eng muhim omillardan biri kreativ kompetensiyadir. Kreativ kompetensiya – bu yangi g'oyalarni yaratish, moslashuvchan fikrlash va muammolarni innovat-

sion yo'l bilan hal qilish qobiliyatidir. Kreativlik muammolarni sezish, aniqlash va ularni hal etish jarayonidir [6; 8]. Ta'lim jarayonida ushbu kompetensiya o'qituvchiga qiziqarli darslarni tashkil etish, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish imkonini beradi.

Pedagogikaga katta hissa qo'shgan K.D. Ushinskiy, S.T. Shatskiy va A.S. Makarenko: "O'qituvchi ma'naviy boy, barkamol va baxtli shaxsni shakllantirishda ta'lim yetakchi o'rinni egallaydi", deb hisoblashgan. Zamonaviy ta'lim tizimida esa o'qituvchining ajralmas sifati, bu, albatta, kasbiy kompetensiyasi bo'lishi kerak. O'qituvchi o'z sohasi yuzasidan chuqur bilim va kompetensiyaga ega bo'lishi lozim. Pedagogik kompetensiya esa bilim, ko'nikma va malakalarni o'zida mujassam etadi.

Ushbu maqolaning dolzarbligi zamonaviy ta'lim muammolariga moslashuvchan javob bera oladigan o'qituvchilarga bo'lgan ehtiyoj bilan izohlanadi. Shu bois maqolaning maqsadi kreativ kompetensiyani zamonaviy o'qituvchining muhim kasbiy sifatlarini shakllantiruvchi asosiy omil sifatida o'rganishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Zamonaviy pedagogikada o'qituvchining kreativ kompetensiyasini shakllantirish masalasi muhim ilmiy yo'nalishlardan biri sifatida qaralmoqda. Bu tushuncha kompetensiyaviy yondashuv, innovatsion ta'lim va shaxs rivoji bilan uzviy bog'liq holda o'rganiladi.

Xorijiy tadqiqotlarda kreativlik XXI asrning asosiy ko'nikmalaridan biri sifatida talqin etiladi. Jumladan, J. Gilford kreativlikni divergent fikrlash bilan bog'lab, uni fikrlar ko'pligi, moslashuvchanlik va yangilik bilan izohlaydi. E. Torrance esa kreativlikni baholash tizimini ishlab chiqib, uni fluensiya (fikrlar soni), moslashuvchanlik, originallik va tafsilotlilik mezonlari orqali o'lchash taklifini bergan.

Zamonaviy ilmiy manbalarda kreativlik shaxsning yangi g'oyalar yaratish va muammolarga noodatni yechim topa bilish qobiliyati sifatida talqin qilinadi. Shu bilan birga, UNESCO va boshqa xalqaro tashkilotlar kreativlikni ta'limning muhim kompetensiyalaridan biri sifatida e'tirof etadi.

TADDIQOT METODOLOGIYASI

O'zbek va mintaqaviy tadqiqotlarda ham kreativ kompetensiya pedagogning muhim kasbiy sifati sifatida qaralmoqda. Tadqiqotlarda kreativ fikrlash, motivatsiya, innovatsion metodlar va ta'lim muhiti o'rtasidagi uzviy bog'liqlik alohida ta'kidlangan. Shuningdek, interfaol metodlar, loyiha asosida o'qitish va muammoli ta'lim kreativ kompetensiyani rivojlantirishning samarali vositalari sifatida ko'rsatiladi. Shunga qaramasdan, mavjud tadqiqotlarda o'qituvchilarda kreativ kompetensiyani amaliy shakllantirish mexanizmlari va uning kasbiy samadorlikka ta'siri yetarlicha o'rganilmagan. Demak, ushbu mavzuda ilmiy izlanishlarni davom ettirish dolzarbdir.

Maqola mavzusining metodologik asosini kompetensiyaviy, tizimli va faoliyatga yo'naltirilgan yondashuvlar tashkil etadi. Ushbu yondashuvlar kreativ kompetensiyani ko'p komponentli tizim sifatida (kognitiv, motivatsion va amaliy faoliyat komponentlari) o'rganishga imkon beradi. Kompetensiyaviy yondashuv o'qituvchining kreativ kompetensiyasini uning kasbiy tayyorgarligining muhim ko'rsatkichi sifatida tahlil qilishga xizmat qiladi. Tizimli yondashuv esa kreativlikning tarkibiy qismlari va ularning o'zaro bog'liqligini aniqlashga yordam beradi. Faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv orqali o'qituvchining pedagogik jarayondagi kreativ yondashuvi o'rganiladi.

Kreativ kompetensiyani baholash mezonlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- yangi g'oyalar yaratish qobiliyati;
- fikrlashning moslashuvchanligi;
- innovatsion pedagogik metodlardan foydalanish;
- pedagogik tajriba va yangilikka tayyorgarlik.

Yuqorida ta'kidlangan metodologiya o'qituvchining kreativ kompetensiyasini kompleks tarzda o'rganish va uning kasbiy faoliyatidagi ahamiyatini aniqlash imkonini beradi.

Kreativ kompetentlikning shakllanishida pedagogik tashabbuskorlik ham muhim ahamiyatga ega. Tashabbuskor pedagog ta'lim jarayonini faqat belgilangan dastur doirasida olib bormaydi, balki uni boyitishga va takomillashtirishga intiladi. U yangi loyihalar, dars ishlanmalari va metodik yondashuvlar ishlab chiqadi hamda ularni sinovdan o'tkazadi. Tashabbuskorlik kreativ kompetentlikning faol namoyon bo'lishini ta'minlaydi va o'qituvchining kasbiy obro'sini oshiradi.

Kreativ kompetentlikni rivojlantirishda pedagogik innovatsiyalarni ongli qabul qilish ham muhim omil hisoblanadi. Innovatsiyalarni faqat tashqi talab yoki rasmiy ko'rsatma sifatida qabul qilish kreativlikni cheklaydi. Aksincha, innovatsiyalarni ongli ravishda tushunib, ularning mohiyatini anglab va o'z pedagogik faoliyatiga moslashtirib qo'llagan o'qituvchi kreativ kompetentlikni chuqur rivojlantiradi. Bu jarayonda o'qituvchi innovatsiyani ijodiy qayta ishlaydi va uni o'zining pedagogik uslubiga uyg'unlashtiradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Kreativ kompetensiyaga ega o'qituvchilar interfaol va o'quvchiga yo'naltirilgan darslarni tashkil etadilar. Ular muammoli va loyihaviy ta'lim metodlaridan samarali foydalanadilar. Bu jarayon esa ta'lim samaradorligining oshishiga xizmat qiladi. Qolaversa, bunday o'qituvchilar raqamli texnologiyalar va ko'p madaniyatli muhitga tez moslasha oladilar ^[4;45]. Bu esa o'qituvchiga murakkab vaziyatlarda bir nechta yechimlarni ishlab chiqish imkonini beradi. Kreativ o'qituvchi o'quvchilar uchun namuna bo'lib, ularni mustaqil va ijodiy fikrlashga undaydi ^[7;57]. Dars jarayonida zamonaviy texnologiyalardan samarali foydalanadi.

Kreativlik o'qituvchining kasbiy identifikatsiyasiga ham ta'sir ko'rsatadi. Kreativlik divergent fikrlash bilan bog'liq bo'lib, u turli yechimlarni ishlab chiqishda muhimdir ^[3;12]. Biroq ko'plab ta'lim tizimlarida nazariy bilimlarga urg'u berilib, kreativ ko'nikmalar yetarlicha rivojlantirilmayapti. Bu muammo o'qituvchilarni tayyorlash jarayonida hal etilishi lozim. Shuningdek, ta'lim muassasalari innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlovchi muhit yaratishi zarur. Aks holda, hatto kreativ o'qituvchilar ham o'z g'oyalarni amalga oshirishda qiyinchilikka duch keladilar. Ya'ni bu yerda tashkiliy va ma'muriy cheklolarning mavjudligi muhim omil hisoblanadi.

Masalan, ba'zi ta'lim muassasalarida qat'iy reja, standart va byurokratik talablar mavjudligi sababli o'qituvchi yangi metodlarni qo'llay olmaydi, darsni erkin tashkil eta olmaydi va faqat "belgilangan qolip" bo'yicha ishlashga majbur bo'ladi. Ikkinchidan, resurslar yetishmasligi muammosi mavjud. Kreativ g'oyani amalga oshirish uchun texnologiyalar (kompyuter, proyektor), didaktik materiallar, vaqt va qulay sharoit zarur. Agar bular mavjud bo'lmasa, o'qituvchi g'oya bilan cheklanib qoladi.

Uchinchidan, rahbariyat yoki tizim tomonidan qo'llab-quvvatlanmaslik holati kuzatiladi. Agar maktab yoki institut rahbariyati yangilikni qabul qilmasa, xatoga yo'l qo'yishdan qo'rqsa va faqat natija talab qilsa, unda o'qituvchi tavakkal qilmaydi va kreativlik darajasi pasayadi. To'rtinchidan, psixologik omillar sababli ba'zan o'qituvchi tanqid qilinishidan qo'rqadi, boshqalardan farq qilishni istamaydi hamda o'ziga bo'lgan ishonchi yetarli bo'lmaydi. Beshinchidan, kreativ metodlar har doim ham barcha sinflarda bir xil samaradorlik bilan ishlayvermaydi. Masalan, o'quvchilar passiv bo'lsa yoki mustaqil fikrlashga o'rganmagan bo'lsa, o'qituvchi o'z g'oyasini to'liq amalga oshira olmaydi.

Demak, kreativlik faqat shaxsiy sifat emas, balki ijtimoiy-pedagogik muhitga ham bog'liqdir. Ya'ni agar muhit qo'llab-quvvatlamasa, hatto eng kreativ o'qituvchi ham o'z salohiyatini to'liq namoyon qila olmaydi.

Kreativlik tushunchasini yanada chuqurroq anglash uchun uni pedagogik faoliyatning ichki mexanizmlari bilan bog'liq holda tahlil qilish zarur. O'qituvchi faoliyatida kreativlik faqat yangi g'oyalarni ilgari surish bilangina cheklanmaydi, balki mavjud pedagogik tajribani qayta talqin qilish, uni zamon talablari asosida yangilash va takomillashtirish jarayonini ham qamrab oladi. Shu jihatdan, kreativlik pedagogning an'anaviy ta'lim shakllarini inkor etishi emas, balki ularni yangicha mazmun bilan boyitishi, samarali jihatlarini saqlagan holda zamonaviy pedagogik ehtiyojlarga moslashtirishi bilan ahamiyatlidir.

Pedagogik faoliyatda kreativlikni rivojlantirish o'qituvchidan doimiy izlanishni talab qiladi. Izlanish jarayonida pedagog yangi metodlarni o'rganadi, o'z tajribasini tahlil qiladi, ilg'or pedagogik g'oyalarni amaliyotga tatbiq etadi ^[9;171]. Bu jarayonda o'qituvchi o'z faoliyatiga tanqidiy yondashadi, o'z kamchiliklarini aniqlaydi va ularni bartaraf etish yo'llarini izlaydi. Aynan mana shu izlanish va tahlil jarayoni kreativlikning rivojlanishiga zamin yaratadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, kreativ kompetensiya zamonaviy o'qituvchining muhim kasbiy sifatlarini shakllantirishda asosiy omil hisoblanadi. U ta'lim samaradorligini oshiradi, moslashuvchanlikni rivojlantiradi va innovatsiyalarni qo'llashga imkon beradi. Kreativ kompetensiyaga ega o'qituvchilar zamonaviy ta'lim talablariga mos ravishda samarali faoliyat yurita oladilar. Kreativ kompetensiyani rivojlantirish orqali ta'lim sifatini oshirish va kelajak avlodni samarali tayyorlash mumkin.

Kreativ kompetentlikning muhim jihati sifatida pedagogik mas'uliyat va etik me'yorlarni ham ko'rsatish lozim. Ijodkorlik pedagogik mas'uliyatdan holi bo'lishi mumkin emas. O'qituvchi har bir ijodiy qarorni o'quvchilarning yosh xususiyatlari, psixologik holati va tarbiyaviy ehtiyojlarini hisobga olgan holda qabul qilishi zarur. Etik me'yorlarga asoslangan kreativlik pedagogik jarayonning ijobiy natijalarini ta'minlaydi va o'qituvchining kasbiy madaniyatini yuksaltiradi.

Umuman olganda, kreativ kompetentlik o'qituvchining kasbiy yetukligini belgilovchi asosiy ko'rsatkichlardan biridir. U pedagogik bilim, shaxsiy fazilatlar, ijtimoiy ko'nikmalar va innovatsion yondashuvlarning uyg'unlashuvi natijasida shakllanadi.

Kreativ kompetentligi rivojlangan o'qituvchi ta'lim jarayonini jonlantiradi, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini ochadi va zamonaviy ta'limning asosiy talablariga muvaffaqiyatli javob bera oladi. Kreativ kompetentlikni rivojlantirish jarayonida ta'lim natijalarini ijodiy baholash ham muhim ahamiyatga ega.

Kreativ kompetentlikning yana bir muhim tarkibiy qismi sifatida pedagogik moslashuvchanlikni ham ko'rsatish mumkin. Moslashuvchanlik o'qituvchining o'z faoliyatini o'zgaruvchan ta'lim sharoitlariga moslashtira olishi, yangi talablar va kutilmagan vaziyatlarga tezkor javob qaytarishi bilan ifodalanadi. Zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarning ehtiyojlari, texnologiyalar va metodlar tez o'zgarib borayotgan bir paytda pedagogik moslashuvchanlik kreativ kompetentlikning ajralmas jihatiga aylanadi. Moslashuvchan o'qituvchi yangiliklarni tez qabul qiladi va ularni ijodiy tarzda amaliyotga tatbiq etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Craft A. Creativity in Schools. - London: Routledge, 2005. - 67 p.
2. Csikszentmihalyi M. Creativity: Flow and the Psychology of Discovery. - New York: HarperCollins, 1996. - 41 p.
3. Guilford J. P. The Nature of Human Intelligence. - New York: McGraw-Hill, 1967. - 12 p.
4. Runco M. A. Creativity: Theories and Themes. - San Diego: Elsevier, 2007. - 45 p.
5. Sawyer R. K. Explaining Creativity. - Oxford: Oxford University Press, 2012. - 89 p.
6. Torrance E. P. Torrance Tests of Creative Thinking. - Lexington: Personnel Press, 1974. - 8 p.
7. Vygotsky L. S. Mind in Society. - Cambridge: Harvard University Press, 1978. - 57 p.
8. Olimov Sh. Sh., Khomidov Kh. K. Preparing Future Teachers To Solve The Tasks Of Patriotic Education Of Children And Youth // The American Journal of Social Science and Education Innovations. - 2020. - Vol. 2, № 12.
9. Sultonov A. I., Ismatov S. R. Boshlang'ich sinfda ona tili va o'qish savodxonligini o'qitishda innovatsion texnologiyalar: o'quv qo'llanma. - Toshkent: "Ta'lim innovatsiyalari", 2026. - 318 b.
10. Homidov H., Sobirova M. Pedagoglarda kompetentlikni shakllantirishning mazmuni va mohiyati // Pedagogika i psixologiya v sovremennom mire. - 2024. - T. 3, № 10.
11. Homidov H. K. Ta'lim-tarbiya sifatini ta'minlashda jamoat tashkilotlarining roli // Namangan davlat universiteti. - 2021. - № 1. - B. 56.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.